

Tagung der Alpenkonferenz

Réunion de la Conférence alpine

Sessione della Conferenza delle Alpi

Zasedanje Alpske konference

TOP / POJ / ODG / TDR

IX

14

SL

OL: DE

**POROČILO O STANJU ALP / SISTEM OPAZOVANJA IN
INFORMIRANJA O ALPAH (SOIA)
POROČILO STALNEGA SEKRETARIATA O NAPREDKU**

A Poročilo Stalnega sekretariata o napredku

B Predlog sklepa

Prilogi:

Priloga 1: Sklep VIII. Alpske konference

Priloga 2: Report on the State of the Alps No1: Transport and Mobility, draft 2006-11-03

A Poročilo o napredku Stalnega sekretariata

1 Naloga

Alpska konferenca je na VIII. zasedanju pooblastila Stalni sekretariat, da do začetka IX. Alpske konference pripravi prvo Poročilo o stanju Alp, „ki bo temeljilo na vzorčnem modelu trajnostnega razvoja alpskega prostora, v kvantitativnem oz. kvalitativnem pogledu pokazalo, kje so ključne točke stanja in razvojnih trendov, ki jih je treba še opredeliti, in v tem smislu ilustriralo ustrezne jedrne kazalce v skladu s poročilom Delovne skupine Okoljski cilji in kazalci“. Za spremljanje dela in v podporo Stalnemu sekretariatu je bila tako ustanovljena ekspertna skupina (v nadaljevanju Delovna skupina RSA/SOIA), katere naloge naj bi najprej prevzeli t.i. focal points. Ti naj bi izdelali strukturo in določili usmerjenost sistema SOIA, ki se bo najprej osredotočil na izdelavo poročila o stanje Alp (priloga 1).

Pričujoče poročilo o napredku spremlja osnutek prvega Poročila o stanju Alp (priloga 2). Delovna skupina RSA/SOIA in Delovna skupina Promet sta se na skupni seji strinjali z vsebino in politično relevantnimi zaključki tega osnutka.

2 Izdelava prvega Poročila o stanju Alp

Udejanitev sklepa Alpske konference k Poročilu o stanju Alp je bilo zaradi nadaljnega pomanjkanja finančnih in perzonalnih virov Stalnega sekretariata otežkočeno (glej Poročilo o delu Stalnega sekretariata). Izhajajoč iz teh danosti je Stalni odbor na svoji 31. seji v septembru 2005 zahteval od Stalnega sekretariata in Delovne skupine RSA/SOIA, da predložita tematsko zoženo poročilo na temo promet. Nemčija, Avstrija, Italija in predsedstvo Delovne skupine Promet so to delo podprle z sodelovanjem ekspertnih skupin.

„Integracijska skupina“, ki jo je usklajeval Stalni sekretariat in v kateri so se zbrale skupine avtorjev iz posameznih držav, je izdelala podroben koncept in izbrala kazalce, za katere so se od pogodbenic zahtevali podatki. V okviru celotnega koncepta so bile za posamezna poglavja odgovorne posamezne avtorske skupine.

V tesnem povratnem delovanju z Delovno skupino RSA/SOIA in Delovno skupino Promet je bil v enem letu izdelan osnutek poročila, ki je bil sedaj tudi predložen. Strokovna vsebina in politični zaključki so bili usklajeni z delegacijami posameznih držav. Pred objavo je predvidena redakcijska predelava besedila, ki bo obsegala jezikovno formulacijo, vsebinske prilagoditve med poglavji in prikaz podatkov.

3 Struktura in kvalitete prvega poročila o stanju Alp

Poročilo podaja kvantitativni in kvalitativni pregled problematike prometa na območju Alp z vidika trajnostnega razvoja. Del A opisuje prometni sistem v Alpah, del B poskuša pojasniti najpomembnejše gonilne sile prometnega razvoja. Del C osvetljuje izbrane učinke alpskega prometa v gospodarski, socialno-kulturni in ekološki dimenziji trajnostnega razvoja. Del D vsebuje pregled aktualne prometne politike na območju Alp na različnih ravneh. Del E povzema sklepe, tako da oblikuje najpomembnejše politične izzive za naslednja leta.

Bistvene kvalitete poročila so v primerjavi z že obstoječo literaturo predvsem v tem, da poročilo:

- podaja aktualen pregled prometne problematike, ki zajema celotno alpsko območje, in pri tem tudi nekatere nove podatke,
- razpravo o prometu v Alpah dosledno vključuje v širšo perspektivo trajnostnega razvoja,
- podaja ponazoritev navedenih tem, pri kateri so sodelovale vse alpske države,
- podaja seznam najpomembnejših izzivov, povezanih s prometom na območju Alp, ki so bili formulirani skupaj in so lahko osnova za nadaljnje politične ukrepe.

Seveda vseh začetnih pričakovanj, položenih v to prvo in v oteženih razmerah nastalo poročilo o stanju Alp, ni bilo mogoče izpolniti v celoti. Popolnost, stopnjo natančnosti, usklajenost in analizo podatkov, ki imajo sporočilno vednost, bo treba v prihodnjih poročilih o stanju Alp še izboljšati. Poleg tega bi bila v prihodnje zaželena tudi večja enotnost pri predstavitvi in argumentiranju celotnega poročila, kar pri prvi izdaji zaradi močnega občutka lastne odgovornosti različnih avtorskih skupin za posamezna poglavja ni bilo mogoče.

4 Objava prvega poročila o stanju Alp

Za dokončanje in objavo poročila o stanju Alp je Stalni odbor sprejel predlog Stalnega sekretariata, ki predvideva predvsem naslednje:

- Do konca aprila 2007 predloži Stalni sekretariat v sodelovanju s skupinami avtorjev angleško različico končnega osnutka (final draft).
- Ohrani se dosedanja organizacija dela, vključno z odgovornostjo nacionalnih avtorskih skupin za posamezna poglavja. Stalni sekretariat pripravi podrobnejše predloge za redakcijsko predelavo in jih uskladi z avtorji.
- Delovna skupina RSA/SOIA preveri končni osnutek (final draft) in ga sprejme, tako da bo objava poročila možna že poleti.
- Poročilo bo izšlo v zbirki Alpski signali v francoskem, italijanskem, nemškem in slovenskem jeziku ter v angleškem jeziku.
- Izplačilo stroškov avtorskih skupin bodo tudi v prihodnje prevzele Avstrija, Francija, Italija in Nemčija, medtem ko bo Stalni sekretariat poravnal druge stroške.

5 Sklepi v zvezi z izdelavo prihodnjih poročil

Stalni sekretariat je Stalnemu odboru predložil izčrpno poročilo o izkušnjah pri izdelavi prvega poročila o stanju Alp. Najpomembnejši sklepi, o katerih je razprava tekla tudi v Delovni skupini RSA/SOIA, so naslednji:

Pridobivanje in obdelava podatkov

Osebe, pooblašene za zbiranje podatkov v pogodbenicah, so si zelo prizadevale za pridobitev potrebnih podatkov in usklajevanje med njimi skorajda ni bilo potrebno. Ustanovitev organa, ki bi usklajeval delo, ni potrebna. Politično usklajevalno telo mora ugotoviti le, v kolikšnem obsegu poteka neposredno pridobivanje podatkov.

Stroški določanja, pridobivanja, usklajevanja in analize lastne baze podatkov so zelo visoki, zato bi se podatki morali pridobivati neposredno od pogodbenic le v primeru, ko iz obstoječe literature ali drugih virov ni mogoče dobiti enakovrednih in že usklajenih podatkov na ravni celotne države. V okviru sistema SOIA si bo treba prizadevati za sodelovanje z institucijami, ki opravljajo podobne naloge, tako da se bodo prizadevanja za to še razširila (ESPON, Euro-geographics, projekti INTERREG itd.). Izdelana baza podatkov oz. v tem okviru pridobljene izkušnje so dobra podlaga za tovrstno sodelovanje.

Finančni in kadrovski viri

Finančni in kadrovski viri, ki so bili dejansko na razpolago za prvo poročilo o stanju Alp, niso zadostovali za izpolnitev zastavljene naloge. Problematično usklajevanje podatkov na čezmejni ravni, zahteva po prikazu različnih dimenzij trajnostnega razvoja v medsebojnem učinkovanju ter vključitev različnih perspektiv oz. pogledov v posameznih državah so predstavljali še poseben izziv. Podobni projekti so prav tako pokazali, da so v ta namen potrebni visoki kadrovski in finančni stroški. Zadostna opremljenost projektne koordinacije je tudi pri različnih oblikah organizacije dela pogoj, da bo poročilo enotno v argumentiranju in predstavitvi. Učinkovito delovanje bolzanske podružnice je zato velikega pomena za prihodnja Poročila o stanju Alp.

Razvoj skupne perspektive

Izdelava skupne vsealpske predstavitve prometnega področja je bila povezana s celovitim učnim procesom pri vseh udeleženi. Tema prometa je, kot bo to verjetno tudi pri prihodnjih temah poročil o stanju Alp, predmet političnih razprav, različnih interesov in političnih konceptov, različnih kulturnih tradicij in različnih načinov strokovne obravnave. Skupna interpretacija podatkov in opis funkcionalnih povezav zahteva intenzivne razprave, ki jih poleg tega otežujejo še besedila v različnih jezikih. V ta namen niso potrebni le viri, temveč tudi zadosten časovni okvir za posvetovanja in razprave v organih.

6 O nadaljnjem razvoju sistema SOIA

Delo v zvezi s Poročilom o stanju Alp in celotno delovanje Stalnega sekretariata v zadnjih dveh letih sta pokazala, kako pomembna je kompetentna ekipa Stalnega sekretariata v njegovem oddeljenem sedežu v Bolzanu, ki zagotavlja trajne in zmogljive delovne strukture za sistem SOIA.

Z izdelavo Poročila o stanju Alp so bile pridobljene izkušnje in podatkovne baze, pri sodelovanju so nastali novi stiki, kar vse predstavlja dobro izhodišče za nadaljnji razvoj sistema SOIA. Zbirka podatkov je dragocen temelj za vzpostavitev prihodnje podatkovne baze v okviru SOIA. Pri številnih kazalcih so bili zbrani osnovni podatki na ravni občin, ki sicer niso dostopni in bodo uporabni za vsako podrobno analizo, ki bo opravljena na območju Alp. Skupaj z Interregovim projektom DIAMONT, katerega cilj je razvoj metodologije za delovanje sistema SOIA, je bil specificiran format za izmenjavo podatkov in potrebnih metapodatkov (opis lastnosti podatkov). V tem trenutku vzporedno poteka vzpostavljanje identičnih struktur podatkovnih baz za sistema SOIA in DIAMONT, kar bo kasneje omogočilo neproblematičen prevzem podatkov DIAMONT v podatkovno bazo SOIA.

Zasnova sistema SOIA, ki je predmet poročila za VIII. Alpsko konferenco, je načeloma smiselna in jo je treba razvijati še naprej, še v večji meri naj bi postalo pomembno sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in projekti. Tako je pri poročilih ter oblikovanju lastnih podatkovnih in kartografskih inventarjev treba upoštevati, da se tovrstna prizadevanja v okviru projektov INTERREG, zlasti pa še ESPON in tudi Eurogeographics, ne podvojujejo, temveč dopolnjujejo. ESPON, ki bo v naslednjem programskem obdobju močno razširil svoje dejavnosti, je zainteresiran, da se poglobijo rezultati njegovih raziskav, ki so v vsakem primeru zelo zanimivi za Alpsko konvencijo.

Danes seveda še ni mogoče predvideti, kdaj bo v Bolzanu lahko z delom pričela ekipa SOIA Stalnega sekretariata ter koliko in katere strokovnjake bo ta skupina obsegala. To je tudi razlog, da bo Stalni sekretariat razpoložljive kadre usmeril najprej v dokončanje poročila o stanju Alp, ne da bi pri tem izpred oči izgubil nadaljnji razvoj sistema SOIA. Takoj ko se bo pojavila rešitev za Bolzano, najkasneje pa jeseni 2007, bo Stalni sekretariat ob sodelovanju Delovne skupine RSA/SOIA Stalnemu odboru predložil konkreten izdelan koncept za sistem SOIA.

B Predlog sklepa

Alpska konferenca

1. vzame na znanje poročilo Stalnega sekretariata o napredku kot prispevek k Poročilu o stanju Alp za področje prometa in mobilnosti;
2. se zahvaljuje pogodbenicam za velikodušno podporo pri pripravi Poročila o stanju Alp;
3. naroča redakcijski skupini pod vodstvom Stalnega sekretariata, da do naslednje seje Stalnega odbora predloži jezikovno usklajeno in popravljeno verzijo tega poročila;
4. pooblašča Stalni odbor, da na svoji 35. seji dokončno potrdi prvi prispevek k Poročilu o stanju Alp za področje prometa in mobilnosti;
5. prosi za objavo tega prvega prispevka k Poročilu o stanju Alp za področje prometa in mobilnosti najkasneje do 30. junija 2007;
6. pripomni, da se kot naslednjo temo obravnava »Vode v Alpah«, kjer naj bi upoštevali rezultate konference o vodni bilanci ter prosi Stalni odbor, da poskrbi, da bodo dela stekla pravočasno;
7. prosi Stalni odbor, da zagotovi izdelavo dolgoročne strategije za Sistem opazovanja in informiranja v Alpah (ABIS/SOIA).